

I

Una porta. La porta del Santa Mònica. Els cossos es van anar reunint a la porta i després al hall. Las manos se tocaron y los cuerpos se reconocieron por sus nombres. Era un divendres al matí. 4 cossos portaven a la mà un got de cartró amb cafè. “Feia temps que no et veia”. Somriures. Braços que toquen les cares. Dos cossos es van abraçar. Es va sentir el metro passar de fons. Cadascú **va agafar un tamboret o una hamaca, posant el seu cos arrodonit a sobre.** 10 piernas cruzadas en secuencia. Los cuerpos se relajaron.

No sabem d'on venien totes aquestes persones, però van ser molt puntuals. A les 10.01h els cossos estaven en rotllana i va baixar el volum de la conversa. 23 cadires estaven ocupades, 3 estaven buides i 2 tenien un abric a sobre. 3 persones seien a terra amb les cames plegades i 6 persones estaven dempeus fora del cercle de cadires.

Es va dir us podeu posar allà, no vull donar l'esquena a ningú.

Rostres orientats a la boca que parlava. Hola bon dia. Va sonar un mòbil.

“Us haig de comentar una cosa que em té una mica cabrejada.” Va explicar que LinkedIn li havia dit que havia de felicitar a un col·lega perquè feia 5 anys que estava treballant i que es va preguntar si realment era un motiu per felicitar-lo. **Quan va dir “Anem puto cansades” la gent va aplaudir.**

Va continuar fent una llista dels seus malestars.

Tres persones van començar a prendre nota a les seves llibretes.

Els cossos es van aixecar i van enfilear l'escala. Alguns rostres van somriure. Mentre es va fer una fila per pujar l'escala, algú va començar a tararejar una cançó.

II

Dins la sala d'actes se sentia una música suau, el clic del projector de diapositives i de fons les converses contingues entre algunes persones. Els dos penjadors es van omplir d'abric. **El espació era tan íntimo que parecia un cine donde podríamos charlar mientras construimos nuestra propia película, es decir, nuestra propia acción colectiva.**

Una iglesia donde la gente rezaba

A les 10.15h quedava una cadira buida que no volia ocupar ningú. Finalment algú la va ocupar.

Érem tres observadores, i tres més que van seure al voltant. Una d'elles prenia apunts i vaig pensar que es podia sumar al nostre equip.

Mòbils i llibretes es van col·locar sota la cadira quan va començar la meditació. Les mirades eren **quasi invisibles al principi i després es van anar reconeixent. Molts miraven a les persones del costat, d'altres més enllà.**

"Baixeu el ritme dels vostres pensaments"

"Del 10 al 7"

Els ulls es van tancar.

"Del 7 al 5"

Es va sentir el projector de diapositives recomençant el cicle.

"Del 5 al 3"

Els cossos van relaxar el seu ritme de respiració.

"Del 3 a l'1"

Els cossos en van donar la mà girant-se a un costat i l'altre de la rotllana. A l'espai es van sentir els noms dits. Dues persones dubten a l'hora de donar-se la mà. Se sent riure. Al final es fan una abraçada.

Dues cadenes simultànies de salutacions. Nervis. Una persona creua els braços per donar les dues mans.

Una persona somriu mentre escolta una frase que li diuen a cau d'orella, canvia l'expressió mentre l'escolta, es queda seriós, diu que sí amb el cap.

Una persona es troba amb dos papers a la mà i llegeix dues frases a la companya del costat.

El projector de diapositives va tornar a començar el cicle.

"Faig així i així tu també participes" va dir una participant incloent a una de les persones que s'havia quedat fora del cercle

"La mediació desplega dinàmiques paternalistes."

Una persona es troba amb dos papers a la mà, és la mateixa d'abans.

"L'educació és una pràctica d'interrupció de la normalitat"

Després de ser llegides, les frases dels papers es van deixar caure a terra.

El retroprojector ha seguit canviant els slides a un ritme molt disciplinat

El centre del cercle estava ple de papers. Algunes frases encara estaven circulant. Una persona va inclinar el cap cap a darrera. Una altra es va inclinar endavant i es va aguantar el cap amb les dues mans.

La gent va inclinar el cap per mirar les projeccions. Però una persona es va quedar amb els ulls tancats mentre la resta mirava la projecció.

Més de 30 cossos pensaven

“Qui hi ha en aquest servei educatiu? Quines persones hi estan implicades?” es va preguntar. “Hi ha artistes? Professores?” També es va dir “Hi ha entitats del barri?” i devia ser casualitat però just en aquell moment una persona va tossir.

Los cuerpos escribían mientras provocaban sonidos con los papeles

“Recorda que estem fent un cadàver exquisit.”

Una persona es va inclinar a recollir el rotlle de paper, i després el van seguir la resta, com una onada.

Los cuerpos se inclinaron para poder escribir

Un cuerpo se levantó para mirar los otros mientras escribían

Les normes són senzilles, es va dir.

I van semblar senzilles quan es va fer la prova. “No anàvem allà a ensenyar ni a aprendre, anàvem a escoltar.” Però quan va començar la dinàmica no s’escoltava res, perquè de seguida totes les veus es van confondre en una remor de fons.

Soroll de veus que diuen paraules en distàncies diferents. Els cossos rumorejaven però la veu es projectava amb més intenció sense que s’entengués massa

Algú tus. Algunes persones comencen a parlar entre elles mentre altres llegeixen els textos en veu alta. Els cossos es toquen i parlen. Qui escolta els cossos que parlen? “És una pena” diu algú que voldria escoltar el que s’està dient.

Potser no eren tan senzilles les normes. Però sí s’havia trencat el gel i s’havia activat el pensament col·lectiu.

Algú diu “Això és potent.” “Molt”, contesta la persona del costat. “Ho he anat documentant” Era una de les observadores infiltrades. No l’assenyalaré per no desvelar la seva identitat.

A las 11h08 se ha abierto una fina parte de la cortina dejando un rastro pequeño del sol que ha iluminado el espacio de otra forma

Els cossos asseguts seguien les consignes. Se sentien els dits tocant els rotlles de paper i estripant algunes parts. Dentro de la rueda de cuerpos se ha formado una rueda de cuerpos de papeles con preguntas sobre nuestros intereses. Los cuerpos estaban más ordenados que los papeles. Una telaraña de palabras.

Canvi d'escena. Debat.

La conversa amb la Tonina i la Montserrat va començar amb un “Sí, hola? Sí, ara sí, no? Hola?” i tot seguit la Tonina va parlar de friccions.

Primera fricció: La Montserrat va dir que li havia sobtat que a la Volta els haguessin posat amb el MACBA. Nada que ver.

Més friccions. La Montserrat explica que el barri de Sant Narcís on està La Volta s’havia construït durant l’època franquista i era controlat per l’exèrcit i l’església en un clima de desconfiança que ara revertien posant la confiança al centre del seu projecte.

La Marta va fer una pregunta sobre les capes d’incidència, però més que una pregunta era una reflexió. La Tonina va dir que en la reflexió de la Marta hi havia dues preguntes o tres. Per què som tanta gent avui aquí? Totes les que estem aquí fem. Però tenim poc temps. Va dir mentre ens deixava caure en el nostre cap la imatge d’una roda de hàmbster continua.

La Gemma va preguntar sobre com introduir el pensament poètic a les aules.

Que des de la institució puguem fer projectes que tinguin més incidència a l’escola té a veure amb el temps, va dir la Tonina. La Montserrat va estar d’acord sobre la importància del temps. Va parlar del temps que pot estar l’artista i l’equip docent treballant conjuntament. Això passa per una aposta de la institució invertint més diners, va dir baixant una mica la veu, i que no només s’inverteixin des del propi projecte educatiu, va dir alçant-la una mica més.

Ja portàvem un temps parlant del temps.

La Marta va parlar de com s’ha construït la confiança entre el gremi d’educació del SM, i va lligar la qüestió del temps amb la confiança. Hi ha espai per la confiança? Va ser en aquest moment quan la resta del públic es va prendre la confiança per participar a la conversa.

El micròfon es va passar d’una mà a una altra.

Una mà va tocar a la porta del MACBA amb una pregunta. Si a més de professionalitzar els artistes, una institució ha d’atendre a les entitats del barri, com ho hem de fer per redistribuir aquests recursos?

La Tonina va qüestionar que el paper del museu fos la professionalització d’artistes. Tant des del Macba com des de La Volta consideraven que fa falta formació per a professionalitzar artistes que formen part d’entitats.

Com que la porta estava oberta. La segona taula de debat es va colar una mica en la primera.

La Berta va preguntar com havia de ser l’obertura de portes? I el que es va obrir són uns quants melons. Algú va voler distingir entre les pràctiques participatives dels centres cívics i les pràctiques de mediació artística dels centres d’art. Els cossos s’aixecaven de les cadires per passar-se el micròfon. No quedava clar què fa un museu, què fa un centre cívic i què fa una fàbrica de creació.

TAULA 2

La Magda parla de la quantitat de projectes de mediació que hi ha en marxa. Agafa el fil de la falta de temps i proposa què podem fer amb el temps que tenim. Parla de la moda, que per definició tendeix a homogeneïtzar i també a passar de moda. Sospitar d'una cosa que està estesa serveix per revisar amb quina profunditat s'està duent a terme.

La Berta segueix amb una altra sospita, que és si el fet artístic en sí és educatiu. Considera que no sempre té perquè ser educatiu si no hi ha una mirada pedagògica.

Una artista-educadora diu que una paraula clau és el seguiment, per tal que els projectes tinguin incidència.

Una altra persona torna a parlar dels centres cívics, que diu que sovint es perceben com un fantasma. Ha sentit a institucions dir que "no som un centre cívic", com protegint-se d'alguna cosa que desconeixen. Alguna cosa que no ocupa una posició de valor. Recorda que se suposa que els centres cívics formen part de l'ICUB i que són centres culturals. Parla de la crisi de les institucions i dels públics. A l'educació no hi ha públics. Només des de la cultura parlem de públics.

El públic no va dir res.

La Marta diu que se sent Hanna Montana i Miley Cyrus tota l'estona, amb la seva doble vessant d'artista i educadora.

S'obre parèntesi.

L'Aida comenta que caiem en la idea de la mediació com una vagoneta que ha d'acostar coses a la gent o la gent a les coses. El seu missatge és que "no estem soles." Hi ha altres models de mediació. Ens hem d'ajudar d'aquests exemples. Diu també que hem d'assumir que farem diversos papers a l'hora.

La Hanna Montana i la Miley Cyrus estan molt agraïdes al seu comentari.

Es tanca parèntesi.

Agafa el micròfon algú que surt d'una baixa laboral per estrès justament per pensar sobre aquestes coses. La gent aplaudeix. Recupera la imatge de la porta. Què hi ha darrera de la porta i què volem preservar?

Las puertas cerradas se ocupan, hay una radial. Las abiertas son más perverses. Cuando te abren la puerta a veces es porque huele mal. Pone el ejemplo de los barrios en los que hay más ONG que personas que viven.

Estamos todos en la mierda. La Gemma diu: això s'està animant.

Se suma a la imatge de la vagoneta la imatge de "pastorear pobres" i llença una pregunta ¿Cuál es la voluntad real de programas e instituciones?

TAULA 3

Va començar l'última taula i els cossos de la Roser i l'Elena seuen a les dues cadires frontals. L'Elena agafa posició i diu que més que d'imaginació poètica hauríem de parlar d'imaginació política.

On està la Dolors? Pregunta l'Elena buscant les seves companyes.

Les polítiques que ella vol ajudar a reconstruir són les polítiques transfeministes, decolonials i antiracistes. Que no diverses ni inclusives. No vull incloure ningú que no se senti interpel·lat. Mira la gent que tenim de públic. O fas una invitació directa o ve la gent que tenim i no sortim de la homogeneïtat.

La Gemma comenta que aquest posicionament li fa pensar si a les escoles també es posicionen de forma tan clara.

La Roser diu que les institucions artístiques venim a realitzar altres pràctiques, no a replicar la metodologia dels centres educatius. Parla de crear operacions que respectin l'essència de cada una de les parts.

Les institucions som com "roar!!"

L'Elena diu, per favor, llegim alguna cosa que no sigui Foucault. Un moviment social és una institució. Un centre cívic és una institució. Comencem a concebre les pràctiques institucionals d'una altra manera. Repensem on ens ubiquem en relació a aquests termes que utilitzem.

Hem de redistribuir els recursos.

Això potser no ho va dir l'Elena directament, però, els trenta cossos que l'escoltaven i que pensaven amb ella també érem una institució.

La Marta va dir: crec que ja és l'hora del vermut.